

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1238/2022
15.09.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Марине Милановић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез, Весне Станковић, Јелене Ивановић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиља АА из ..., ББ из ... и ВВ из ..., чији је заједнички пуномоћник Ивана Чудић, адвокат из ..., против туженог Клиничког центра Војводине из Новог Сада, чији је пуномоћник Милена Ивошевић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3521/21 од 29.12.2021. године, у седници одржаној 15.09.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3521/21 од 29.12.2021. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3521/21 од 29.12.2021. године и пресуда Основног суда у Новом Саду П1 2295/20 од 04.10.2021. године, тако што се **ОДБИЈАЈУ** као неосновани тужбени захтеви тужиља којима су тражиле да се обавезе тужени да им за период од 01.04.2018. године до 30.09.2020. године, исплати:

-тужиљи АА, на име накнаде трошкова за исхрану у току рада износ од 90.253,75 динара, са затезном каматом од 19.06.2021. године до исплате и износ од 16.990,44 динара на име затезне камате од доспелости до 18.06.2021. године, као и на име регреса за коришћење годишњег одмора износ од 68.252,78 динара, са затезном каматом од 19.06.2021. године до исплате и износ од 12.331,01 динара на име затезне камате обрачунате од доспелости до 18.06.2021. године,

-тужиљи ББ, на име накнаде трошкова за исхрану у току рада износ од 94.635,00 динара са затезном каматом од 19.06.2021. године до исплате и износ од 17.584,42 динара на име затезне камате обрачунате од доспелости до 18.06.2021. године, као и на име регреса за коришћење годишњег одмора износ од 68.252,78 динара, са затезном каматом од 19.06.2021. године до исплате и износ од 12.331,01 динара на име затезне камате обрачунате од доспелости до 18.06.2021. године и

-тужиљи ВВ, на име накнаде трошкова за исхрану у току рада износ од 69.399,00 динара са затезном каматом од 19.06.2021. године до исплате и износ од

14.749,18 динара на име затезне камате обрачунате од доспелости до 18.06.2021. године, као и на име регреса за коришћење годишњег одмора износ од 68.252,78 динара, са затезном каматом од 19.06.2021. године до исплате и износ од 12.331,01 динара на име затезне камате обрачунате од доспелости до 18.06.2021. године, и захтев тужиља за трошкове парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужиље да туженом солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 66.000,00 динара у року од осам дана од дана пријема отправка пресуде.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиља за накнаду ревизијских трошкова.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3521/21 од 29.12.2021. године, првим ставом изреке, одбијена је жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Новом Саду П1 2295/20 од 04.10.2021. године којом је усвојен тужбени захтев тужиља и обавезан тужени да им обавезе тужени да им за период од 01.04.2018. године до 30.09.2020. године, исплати, и то тужиљи АА, на име накнаде трошкова за исхрану у току рада износ од 90.253,75 динара, са затезном каматом од 19.06.2021. године до исплате и износ од 16.990,44 динара на име затезне камате обрачунате од доспелости до 18.06.2021. године, као и на име регреса за коришћење годишњег одмора износ од 68.252,78 динара, са затезном каматом од 19.06.2021. године до исплате и износ од 12.331,01 динара на име затезне камате обрачунате од доспелости до 18.06.2021. године, тужиљи ББ, на име накнаде трошкова за исхрану у току рада износ од 94.635,00 динара са затезном каматом од 19.06.2021. године до исплате и износ од 17.584,42 динара на име затезне камате обрачунате од доспелости до 18.06.2021. године, као и на име регреса за коришћење годишњег одмора износ од 68.252,78 динара, са затезном каматом од 19.06.2021. године до исплате и износ од 12.331,01 динара на име затезне камате обрачунате од доспелости до 18.06.2021. године и тужиљи ВВ, на име накнаде трошкова за исхрану у току рада износ од 69.399,00 динара са затезном каматом од 19.06.2021. године до исплате и износ од 14.749,18 динара на име затезне камате обрачунате од доспелости до 18.06.2021. године, као и на име регреса за коришћење годишњег одмора износ од 68.252,78 динара, са затезном каматом од 19.06.2021. године до исплате и износ од 12.331,01 динара на име затезне камате обрачунате од доспелости до 18.06.2021. године и трошкове парничног поступка у износу од 132.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате и тужиље ослобођене од плаћања трошкова судских такси. Другим ставом изреке, одбијен је захтев тужиља за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права са предлогом да се о истој одлучује као о посебној, применим одредбом члана 404. Закона о парничном поступку.

Тужиље су поднеле одговор на ревизију.

Према одредби члана 404. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11...18/20) ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени

Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). О дозвољености и основаности посебне ревизије одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

Поступајући на основу цитиране законске одредбе, Врховни касациони суд је имајући у виду различиту судску праксу апелационих судова у истој чињеничноправној ситуацији дозволио одлучивање о посебној ревизији туженог.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 18/20), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиље су у спорном периоду од 01.11.2017. године до 01.04.2018. године биле у радном односу код туженог на пословима серверки, и то тужиља АА са коефицијентом за обрачун плате 6,7, тужиља ББ 7,34, а тужиља ВВ 7,75. У наведеном периоду тужени је обрачунавао и исплаћивао плату тужиљама тако што је основицу коју је објавила Влада Републике Србије множио са коефицијентом радног места за сваку од тужиља, а који се метод обрачуна плате примењује за запослене од почетка примене Закона о платама у државним органима и јавним службама, односно од 2001. године. Након оваквог обрачуна, тужени је тужиљама обрачунате плате упоређивао са минималном зарадом и по потреби попуњавао до износа минималне зараде. На обрачунским листама плата за тужиље нису исказивани накнада за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора као посебне ставке. Према налазу судског вештака економско – финансијске струке, утврђене су неисплаћене накнаде за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора тужиљама за период од 01.04.2018. године до 30.09.2020. године у износима ближе наведеним у датом налазу. Обрачун предметних накнада извршен је на основу најповољнијег критеријума за туженог у упоредним важећим колективним уговорима у Републици Србији, између осталог Посебном колективном уговору за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије, у којем је прописана накнада трошкова за исхрану у току рада од 250,00 динара бруто на дневном нивоу, а накнада трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора у висини од 1/12 минималне зараде у Републици Србији на месечном нивоу.

Имајући у виду наведено, нижестепени судови налазе да тужиљама у спорном периоду нису исплаћиване накнаде на име трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, с обзиром на то да када се коефицијент тужиља помножи са ценом рада, плата није одговарала висини минималне зараде, на основу чега су извели закључак да у коефицијенту за обрачун плате тужиљама, нису биле садржане предметне накнаде и из ових разлога су усвојили тужбене захтеве у наведеним износима, сходно одредби члана 1. до 4. Закона о платама у државним органима и јавним службама и члана 111. и 112. Закона о раду. Осим тога, тужени је приликом обрачуна зарада примењивао посебне прописе који се односе на туженог, при чему је пропустио да примени императивне норме општег радно – правног режима на штету тужиља, а тужени није доказао да је вршио обрачун и исплату по том основу

јер се из обрачунских листа не може закључити који део коефицијента тачно представља накнаду трошкова исхране и регреса.

Према становишту Врховног касационог суда, ревизијом се основано указује да су нижестепени судови погрешно применили материјално право.

Одредбом члана 2. став 2. Закона о раду, прописано је да се његове одредбе примењују и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није друкчије одређено. С обзиром да је тужени јавна служба, то се по оцени Врховног касационог суда на зараде и друга примања запослених код туженог примењује Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“ бр. 34/01, са новелама).

Законом о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“ бр. 34/01 ... 21/16 и др.) одредбом члана 1., између осталог прописано је да се овим законом уређује начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама који се финансирају из буџета Републике, Аутономне покрајне и јединице локалне самоуправе, а чланом 4. став 2. наведеног закона, прописано је да коефицијент за обрачун плате садржи додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Посебни колективни уговори за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе из 2015. године, 2019. године и 2020. године, који су били у примени у спорном периоду нису предвиђали, нити прописивали право запослених на накнаду наведених трошкова.

Имајући у виду утврђено чињенично стање, а у контексту наведених одредби, Врховни касациони суд налази да је тужиљама износ накнада за исхрану у току рада и регреса садржан у коефицијентима према којима су тужиљама исплаћиване плате, у складу са чланом 4. Закона о платама у државним органима и јавним службама, због чега немају право на накнаде које потражују постављеним тужбеним захтевом, обрачунатом према параметрима најповољнијих критеријума у упоредним важећим колективним уговорима у РС (делатност путне привреде, за јавна комунална и друга јавна предузећа).

Такође, имајући у виду да није уговорено право запослених на исплату накнада за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, произлази да када су у питању наведене накнаде у овој установи на запослене се примењују одредбе Закона о платама у државним органима и јавним службама. Овим законом је прописано да коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спремину, као и да садржи додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. Такође, иако се из коефицијента основне плате за тужиље у исплатним листама не види који проценат или номинални износ представљају наведене накнаде, сама та чињеница не ствара основ за њихову исплату на начин како су то утврдили нижестепени судови, нити подразумева да део коефицијента тужиља поуздано не садржи предметне трошкове. Код овако утврђене чињеничне и правне ситуације, по оцени Врховног касационог суда, тужиље немају право на тражене накнаде, јер им је тужени плату обрачунавао и исплаћивао у складу са утврђеним коефицијентима, због чега су пресуде преиначене, а тужбени захтеви тужиља одбијени.

Из наведених разлога, применом члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

Како је тужени успео у поступку по ревизији, на основу члана 165. став 2. у вези чланова 163. став 2., 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП, туженом је досуђена накнада трошкова поступка, потребних и опредељено тражених по врсти и висини, и то за састав одговора на тужбу 9.000,00 динара, заступање на два одржана рочишта по 10.500,00 динара, састав жалбе и ревизије по 18.000,00 динара, према Тарифи о наградама и накнадама за рад адвоката („Службени гласник РС“ број 121/12 ... 37/21), укупно 66.000,00 динара.

Тужиљама не припада накнада трошкова поступка јер су спор изгубиле, па је захтев тужиља за накнаду трошкова ревизијског поступка за састав одговора на ревизију одбијен као неоснован.

Из наведених разлога, применом члана 165. ЗПП одлучено је као у ставу трећем и четвртом изреке.

**Председник већа – судија
Марина Милановић, с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**